

LUPETA

APARE în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82.

... .. APARE ... ..
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Inserțiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se refuză.

Politica externă.

Afacerile interne, cu parlamentul, cu chestia obstrucțiunii croate, cu transacțiunea, confirmată toată într'un singur paragraf, apoi soarta poporului nostru, prigonirile sălbatice din partea puterii publice, abuzurile ne mai auzite, ce s'au săvârșit la ultimele alegeri comitatense: sunt toate motive grave, cari ne-au legat luarea aminte la trista noastră situație politică.

Caută se aruncăm însă privirea și peste hotară.

Clocotește pământul de ne'ndestulirea popoarelor, și păharele închinete pentru menținerea păcii, din partea puternicilor dela Berlin și din Londra, primesc un răspuns fatal din lumea nouă, unde criza financiară-economică amenință cu primejdii serioase.

Chiar pacea lumii pare a fi pusă în chestie, prin puterea evenimentelor.

America, republica puternică și bogată, eldoradul miliardarilor, nu poate sucumba la o criză economică, ci caută să se regreseze pe o cale oarecare, și încă cât de îngrabă.

Și, ținând seamă de relațiile încordate cu Iaponia, și urmărind cu atenție zborul flotei de pe Atlantic către San-Francisco, nu e fără temei combinația, că derutul momentan al Americii o se-l plătească Iaponia.

Aste sunt semne de furtună grozavă, care poate se producă mari și neprevăzute învălmășeli în lume.

În vechea și păcătoasa noastră Europă, în două state, în Portugalia și în Belgia stau rău de tot trebile, și ne'ndestulirea popoarelor s'au manifestat în tumulturi grave, de pare că sunt amenințate și tronurile domnitorilor.

În Portugalia se și vorbește serios despre proclamarea republicei, și alungarea dinastiei. În Belgia s'ar fi săvârșit deja aceasta resturnare politică, din cauza vieții scandaloase a regelui și a speculațiunilor financiare și politice, ce le face în interes privat, sub mantaua autorității regale. Fiul seu însă, principele Albert e iubit și popular, de acea se vorbește, că după abdicarea regelui, va lua fiu seu regență.

Știri neliniștitoare vin și dinspre Balcani. Dizordinile grave din Muntenegru dau mult de cugetat diplomației din Alianța triplă, mai ales din

cauza zvonurilor, că mână lungă ar fi pregătit acele dizordine, și că se făuresc mari planuri de noi formațiuni de stat în sudul monarhiei noastre.

Ziaristica maghiară spune fără încunjur, că Croații sunt pregătiți pentru realizarea marelui stat iliric, și obstrucția de astăzi ar fi în nex cu acea mișcare, precum îi acuză pe Croați și cu acea, că stau în legături intime cu Belgradul.

Rusia deocamdată tace și face. Își reorganizează puterea, finanțele și armata, și lucrează cu a treia Dumă, ca și cu un factor constituțional.

Se mai aude câte o detunătură de bombă, se mai descopere câte o conspirație, în genere însă pare că se reculeg oamenii, și muncesc serios pentru scopul de reorganizare a statului.

Firește, când se constată aceste, pe păcătoșii noștri îi prind frigurile, pentru-că văd reînoirea colosului, care vrea să aibă cuvânt decisiv în afacerile politice din Orientul Europei.

În Macedonia arde focul nestins al războiului de rasă, și bandele de ucigași, greci și bulgari neliniștesc această țară nefericită. Guvernul României continuă opera de ocrotire a intereselor românești, prin școli și prin biserică, scopul însă nu se poate ajunge, până când Turcia nu va lua în mod sincer și leal măsurile cele mai energice, contra bandelor de ucigași, și se asigure liniștea publică și libera dezvoltare a popoarelor.

Așa de es. nu-i nici vorbă de iusticie. Puterile signatare au propus Sultanului, ca iusticia să se puñă sub controla diregătorilor europeni, cari sunt acolo spre controlarea finanțelor și a administrațiunii.

Sultanul însă a respins hotărât această propunere, și nu vrea, ca judecătoria turcești să fie puși sub controlul Europeanilor creștini. Firește, pentru-că acest control ar aduce cu sine, ca dreptate să se facă. Și atunci cum rămâne cu „Turcul te bate, turcul te judecă“.

Idea de imperiu turcesc lucrează și la Musulmani, și îi face tari în pornirile lor naționale. Dreptate, lege, adevăr: nu sunt lucruri, pentru firea turcească. Ei trăiesc din asupra, din fudulie, din sudoarea altora.

Halal de idea lor de stat!

Papa dela Roma, Pius X. se pre-

gătește a trimite o notă circulară diplomatică la toate puterile, unde are reprezentanți acreditați. Cauza e gravă și interesantă.

Francmasonismul, neobraznic și prepotent, după-ce și-a făcut ravagiile grozave în Franța, vrea să lucreze, se producă aceleași scene și turburări și în Italia.

Capul francmasonismului în Italia e un jidan, cu numele *Nathan*, și — având sediul său în Roma, s'au plănuit din partea francmazonilor, să-l aleagă de primarul — Sindaco — Romei, ca din înălțimea Capitolului se poată apoi lucra cu mai multă autoritate, și cu speranță de mai mare succes în contra religiunii.

Fiind pusă machinațiunea aceasta prea de tot în față, Papa a declarat, că realizarea acestui plan ar conzidera-o ca un atentat în contra bisericeii, și ar protesta în contra lui la toate Cabinetele europene.

Ovreismul cu francmasonii ține cea mai strânsă legătură, și de minune se înțeleg, cum se submineze creștinismul și să-l discrediteze înaintea popoarelor.

După noi vine potopul, zic ei, și urmează anarchia cea mai complectă, răsturnarea ordinii sociale din temelii sale și războiu și ucidere și nimicire.

Nu le ajuta, Doamne!

Mandatul părintelui Lucaciu. *As-tăzi a venit înaintea comisiei a IV-a a Camerei, sub președinția lui Haviár Dániel, pertractarea mandatului părintelui Dr. Lucaciu, atacat de contrarii din Beiuș.*

Au fost de față 5 membrii ai comisiei. Acuza a fost susținută de avocatul dr. Tetétleni Armin, iar apărarea de distinsul nostru jurisconsult dl dr. Ioan Erdélyi.

Atât unul cât și celălalt au cerut amânarea pertractării, care s'a și încuviințat pentru ziua de 13 Ianuarie 1908. Tetétleni a cerut amânarea din motive de neînțelegere cu clientul său Kardos, iar dl Erdélyi, pentru că numai astăzi a primit actele dela Beiuș, referitoare la această alegere.

Chestiunea Vaida în Cameră. În ședința de azi, președintele Justh a fixat pentru dezbaterea raportului adus de comisiunea de imunitate în chestia Vaida — ziua de mâne, Marți.

La raport vor lua cuvântul mai mulți membri ai clubului naționalităților, cerând Camerei să nu ia la cunoștință acest raport care nu corăspunde realității triste.

La ședința de azi dintre deputații români a fost de față numai deputatul de Beiuș dr. Vasile Lucaciu. Ceilalți deputați sunt așteptați să sosiască cu trenurile de după amiază.

Fuziune în presa social-creștină. „Deutsche Zeitung“ organul partidului creștin-social din Austria a fuzionat cu ziarul independent al aceluiaș partid „Reichspost“.

În apelul, pe care acesta din urmă îl face către cititorii săi arată, că această încopiere să operează în urma dorinței cercurilor partidului social creștin, de a sta cu un organ de presă puternic în fața datorințelor extraordinare și a unei responsabilități crescând pe terenul vieții politice din Austria.

„Reichspost“ va conduce și de aci înainte amăsurat tradițiilor ei vechi interesele poporului creștin din Cislaitan a.

Chestia naționalităților în Ungaria. Dl Arthur Korn publică într-o revistă germană un articol important în care tratează cu multă cunoștință de cauză chestia naționalităților din Ungaria.

Autorul arată tendința de maghiarizare a guvernului coaliționist, politica lui opresionistă și maltratarea economică și politică a naționalităților din Ungaria, cari formează majoritatea populațiunii. Și totuși Ungaria vrea să apară ca stat cu idei și tendințe liberale.

În numărul nostru de mâne vom da în întregime acest articol.

ROMANIA.

Proprietatea țărănească.

(Urmare).

Ca să arăte, că cele 2 ha. nu produc nici măcar mămăliga trebuincioasă familiei, d. Creangă, ia ca bază de studiu cifra de 400 kg. cereale ca nutriment uscat necesar unui om într'un an și 120 kg. cereale necesare unei vite și face socoteala cât produc pământurile țăranilor față de aceste trebuințe. După această socoteală, populațiunea rurală cu mai puțin de 2 ha. are nevoie pentru hrană uscată de 525,000.000 kg. pe când pământul ei nu produce decât 319,000.000 kg., deci cu 65 la sută mai puțin decât are nevoie numai pentru pâine și mămăligă. Dar celelalte trebuințe de mâncare, îmbrăcăminte, dări, etc. cum le acoperă țăranul? Răspunsul este simplu: luând pământul dela moșia mare vecină în dijă.

«În chipul acesta se explică, zice d. Creangă, atârănarea absoțută a țăranilor de proprietari și arendași; țăranii trebuie să-și amănateze brațele în timpul iernii pentru lucrul viitor, spre a putea acoperi lipsa de hrană; ei sunt nevoiți să se supună condițiilor, oricari ar fi ele, pentru a lua pământ în arendă, a-și completa nutrimentul și a-și satisface și alte trebuințe neapărate.»

Dar atât și cei țărani, cari au până la 3 ha. și dela 3—5 ha. sunt în mizerie, produc mai puțin decât au nevoie și atârână de moșia vecină. Socotind la olaltă pe toți, cari au dela o jumătate până la 5 hectare, avem în totul deci 3,350.537 suflete de țărani, cari atârână mai mult sau mai puțin de proprietatea mare.

A treia categorie de țărani, acea, care posedă între 5—10 ha., este ceva mai bine situată și relativ mai neatârnată. Numărul acestor țărani capi de familie este de 176.375 sau 793.687 suflete și stăpânesc 1,137.436 ha. Aceștia sunt fruntașii. Producțiunea pământului lor le ajunge ca să-și îndeusteleze nevoile reduse

pe cari le au și să facă și ceva economii.

Băncile populare sunt desigur formate de acești fruntași.

Dacă lăsăm la o parte pe cei 500.000 de țărani, cari n'au pământ de loc, avem: 176.375, cari au între 5—10 ha. și deci se pot susține singuri și 744.564 țărani, cari au între o jumătate până la 5 ha., «ceia ce dovedește o stare de lucruri în adevăr îngrijitoare din punct de vedere al îmbunătățirii proprietății țărănești, al neîndestulării traiului și al neputinței ca acești țărani să poată sta pe propriile lor picioare în lupta pentru existență sub imperiul concurenței libere.»

Negreșit, această stare de lucruri face ca Statul să fie dator să găsi măsurile cele mai potrivite și în concordanță cu spiritul timpului de a aduce o îndreptare pentru viitor. A mai forța marea proprietate, care în toate timpurile și-au îndeplinit onorabil datoria socială și economică, ar fi a se aduce o perturbare acesteia, fără a profita cuiva. Afirmăm încă odată — în potriva aparenței cifrelor — că nu tocmai lipsa de pământ e pricina răului căci o asociație bine chibzuită, în care să intre și palmasii poate lupta în potriva răului, cât este primitivul sistem de cultivare al pământului, greutatea zdrobitoare a tocnelilor, ieșită din plaga unei exploatare neomegeste; lipsa unei culturi agricole sănătoase, lipsa unei bune administrațiuni sătești. Unii mari proprietari, momiți de lux și de viața trândavă, și-au lăsat moșiile și pe colaboratorii lor țărani, în mâinile primilor veniți, cari au stors și pe unele și pe alții. Întorcă-se dar la moșiile lor, unde-i chiamă datoria strămoșiască, chibzuiască cu tovarășii lor și multe rele vor dispărea văzând cu ochii. Iar ei își vor redobândi liniștea, sănătatea și vor trăi fericiți, în mijlocul sătenilor, cari vor ști a apăra la nevoie chiar cu viața pe sfătuitorii și pe binefăcătorii lor. Va fi o reformă de fapt,

FOITA ZIARULUI „LUPTA“.

Bărbații poetelor noastre.

La Constanța, în fața mării, pe terasa unui birt «oriental», stam la masă cu un tânăr destul de simpatic, cu care făcusem cunoștință din întâmplare, pe plajă...

Și trebuie să fi fost poet, din firea lui, tovarășul meu de masă, căci nu-și mai putea astâmpăra exclamațiunile de admirație pentru frumusețea mării, pe care singur spunea că o «contemplează» de trei luni de zile fără să se sature.

— Cât e de grandioasă și de mare! — îl auziam exclamând la fiecare sorbitură, încât îmi închipuiam că gusta mai mult din apa mării, decât din ciorba grecească ceș e răcea tristă sub nasul lui.

Totuși ași fi putut să-mi termin dejunul în tihnă, dacă nu s'ar fi îndreptat, în spre noi, un domn căpitan, cunoscut al prietenului meu cu care se îmbrățișă.

Deși părea grăbit, totuși căpitanul aflând că «scriu la gazete», își trase un scaun lângă noi și foarte prietenos, se și întinse la vorbă.

Era din intendență căpitanul și părea om de ispravă și bun la suflet, după chipul cum își freca mâinile și după privirea credincioasă a ochilor săi căprij.

Vorbea tare și trântea cuvintele așa cum îi venea pe limbă.

În câteva momente aflai, că înainte de a fi căpitan de intendență, fusese în cavalerie, și că a lăsat grajdurile fiindcă nevastei sale (nu-i plăcea mirosul de cai. Aflai, de asemenea că n'avea datorii pe piață, și că peste două zile trebuia să părăsească Constanța, fiind transferat, în interes de serviciu, la Craiova.

— Ce crezi d-ta, — se plângea căpitanul — că-i puțin lucru să te transferi de pe țărmul mării — cum zice nevasta — tocmai în capitala Banilor?!

— Și mai ales acum, în toiul băilor — zisei ca să zic ceva — când marea numai bine începe să se încălzească...

— De mine ca de mine! oftă căpitanul — dar de nevasta mea, d-le, de nevasta mea ce zici?!... nici nu-ți închipui d-ta cât de mult iubește ea marea!.. o iubește la nebunie!.....

— Cred, d-le căpitan, cred, că așa 's femeile.....

— Ce femeie, nenisorule, ce femeie! — strigă căpitanul cu aprindere și mă privi drept în ochi.

Crezui deodată că-mi cere socoteală că am numit «femeie» pe d-na căpitănească, și ca să dreg lucrurile, repetai:

— Așa 's cucoanele... sentimentale....

— Ce cucoană!... Ce cucoană!... Se vede că d-ta nu știi că soția mea e scriitoare,... că e poetă!....

— Nu știu.... n'am auzit de numele d-sale.

— Ei vezi! — zise căpitanul întorcându-se către tovarășul meu de masă. — Vezi, că n'o cunoaște nici dumnealui care scrie la gazete! Nu ți-am spus eu că n'are cine-o sălta! În literatură azi, cine-va trebuie să fie numai decât săltat!....

— Ai dreptate d-le, — intervenii. — Or cât talent ar avea cineva, rămâne în obscuritate, dacă nu-i săltat, mai ales o femeie....

— De sigur nenisorule!... Uite, par exemplu, d-na Riria!... Cine mai știa de dânsa, dacă n'o sălta Xenopol!

Aplecându-se la urechia mea, căpitanul îmi suflă:

înțeleaptă, fără vrăjmește și turburări, un adevărat act patriotic, ce merită stima tuturor oamenilor de bine.

Moldova și Valachia provinciilor austriace.

Ca ocazia serbărilor din Dumineca trecută în amintirea faptelor și vietii marelui austriac contele Radeckzy, foile vieneze consacra memoriei acestui erou pagini întregi.

În aceste articole, cari scot la iveală și activitatea lui Radeckzy, ca om politic surprindem câteva pasagii, din care reese, că intențiile lui Radeckzy față de principatele române nu erau din cele mai cinste. Într'adevăr, că pe vremea aceea, când dominațiunea fanariotă îngropase ori ce speranță de un viitor mai bun al nenorocitelor provincii, ori care putere mare din Europa prin o singură lovitură și le-ar fi putut apropia, dar nu e mai puțin adevărat, că numai Turcia prin slăbirea ei a favorizat și a adus la îndeplinire Unirea și pe urmă regatul provinciilor române.

Austria, care se menține cu tărie între primele forțe ale Europei, ar fi nimicuit, dacă nu pe vecie, cel puțin pe un termen recunoscut de lume independența României.

În un document păstrat în arhiva ministerului de război din Martie 1810, Radeckzy zice: «Cea mai principală arteră a Monarhiei austriace și baza sistemului politic și militar este Dunărea».

Intenția cuceririi provinciilor este deci vădită.

La 1811, când Metternich a respins orice intervenție a guvernului imperial în favorul sârbilor asupriți, Radeckzy a scris:

«Pierderea Sârbiei și dependența ei de Rusia este pentru Austria cu mult mai importantă, decât a țării de jos, atât din punct de vedere politic, cât și strategic. Granița de apărare la ost trebuie să fie Sârbia, Bosnia, Moldova și Valachia, cari trebuiesc ocupate.»

Din ce considerante aceste sfaturi ale marelui mareșal n'au fost urmate, aceasta e o chestie îngropată în trecut.

În tot cazul sunt de a se considera intervenția Rusiei și a Turciei, care încă pusese războiul pe pradă și au și sfâșiat din ea cât au putut.

Conferința învățătorilor din tractul Aradului.

În 7/20 l. c. s'a ținut conferința de toamnă a Reuniunii învățătorilor ortodocși, despărțământul Arad, comuna Cicir, pe lângă un interes cât se poate de viu, ce dovedește mai ales frumosul număr al membrilor prezenți, aproape numărul complet. Așa, că nu exagerez dacă susțin că această conferință a fost una dintre cele mai succese.

În Cicir suntem întâmpinați de preotul local C. Mihulin.

S'a făcut apoi Chemarea Duhului Sânt, apoi am purces cu toții la școală, urmați de un frumos număr de țărani din comună, unde învățătorul local A. Drăgan, face o prelegere — decretată de bine succasă — cu elevii d-sale, prelegând clasele I din exercițiile intuitive, «despre cele cinci simțiri ale omului și organele lor», iar celelalte clase au primit sub acest decurs ocupațiuni scripturistice din limba maghiară.

După aceasta președintele despărțământului, Ioan Vancu, prin un discurs avântat, declară ședința de deschisă.

Sunt salutați oaspeții prezenți: D-nii preoții N. Mihulin din loc., T. Manuilă din Sobotel și I. Ștefanuț din Mândruloc; notarului comunei N. Milovan îi mulțumește în special, laudă și comitetul parohial pentru buna îngrijire ce o are față de școală.

Se urmează apoi la constatarea prezenților, aflându-se că membrii sunt în număr aproape complet. După aceasta, conform îndrumării comitetului central, să designeze raportorii pentru ziarele noastre mai mari. Aci a urmat punctul care nu ne prea face cinste și adevărat: dizertațiunile oficiale nu s'au prezentat, ba nici dizertații măcar.

Harnicul președinte ține o dizertație frumoasă. La sfârșit pledează pentru serbarea demnă a aniversării de 100 ani dela înființarea pedagogiei arădane.

A urmat apoi raportul biroului, care cu concesiunea și consenzul conferinței în introducerea tractează o disertațiune bine lucrată despre științele naturale în Anglia. Conform succesului se votează dizertantului N. Cristea inv. în Mândruloc, și secretarul despărțământului, mulțumită.

Se dă apoi cetire circularului comitetului central.

În acest circular, scris cu măestrie de

președintele reuniunii generale Iosif Mofdovan, se impune despărțământelor a se ocupa cu temele: 1) Care ar fi cauza insuficientului interes arătat din partea unor membrii față de reuniune și prin ce s'ar putea ambiționa acestea la muncă mai intensivă; 2) Ce pași ar fi să se întreprindă pentru a desvolta simțul în popor pentru instituțiunile noastre culturale. După o discursiune mai lungă se împart membrilor spre studiere până la procsima conferință. Tot în urma propunerii comitetului central conferința își exprimă dorința a se face în decursul serilor de vară excursiune la Fiume.

După aceste s'a staverit locul și termenul conferinței procsime, care se va ține în frunțașă comună Cenadu lung la 3/16 Maiu.

Cu aceste s'a terminat partea oficioasă a conferinței.

În urma succesului prestat, la masă a domnit o veselie de nedescris. Toaste, cântece și veselie.

Ne-am despărțit cu toții îmbărbătați și însuflețiți de succesul obținut și cu dorința de a vedea cât mai multe succese de acestea.

Căldan.

Hlinca către popor.

Cine n'a auzit de acest apostol entusiast al slovacilor, al cărui nume e atât de străns legat de evenimentele zilelor din urmă, eroul sărbătorit al atâtor întruniri de protestare contra infiorătorului masacru dela Cernova?

Fiind condamnat la temniță de stat pe timpul, când să afla încă în străinătate, șovinistilor li-era teamă, că nu se va mai întoarce. Chiar și premierul Wekerle se murea cu gândul cum să poată obține extradarea lui în cas că această teamă se va realisa. Faptele dovedesc însă contrarul. Zilele trecute Hlinka a publicat un articol adresat poporului slovacesc, dela care își ia rămas bun — înainte de a-și începe oșanda, într'un mod nu se poate mai mișcător.

Iată cum se exprimă el:

«Maghiarilor, de ce m-ați osândit? Ce am făcut eu, și care este temeiul răsvăritei mele?»

Este cu puțință, ca lucruri, pe cari voi le proslăviți de virtute, îndată ce le facem noi, să le priviți drept răsvărire și păcat? Este cu puțință ca ceea-ce pentru voi e un lucru vrednic de laudă, pentru noi să fie desonorator? Eu am zis către poporul slovacesc următoarele: 1. De ce nu vă ridică statul școli cu limba de propunere slovacă, unde să învățați cel puțin tatal nostru în limba mamei voastre.

2. Dați năvală cu puteri unite, pentru apărarea limbei materne! De ce nu ne dau ei noauă hotărâri judecătorești și citațiuni scrise în limba slovacă, dacă așa prescrie legea. 3. De ce pertractează ei în numele vostru la tribunal în limba maghiară, câtă vreme voi nici habar nu aveți de limba aceasta?

Da! Acestea sunt cele trei păcate strigătoare la cer, pentru cari am stat eu o jumătate de an în arest preventiv între țigani, hoți și tot soiul de pierde-vară, iar altă jumătate de an între dușmanii. Dar bine, păcat este să ceri executarea legilor? Rămâneți cu bine dragii mei. Rămâi cu bine popor iubit și ia aminte bine cuvintele, ce ți-le adresez. Ușor se poate să fie cele din urmă, căci astăzi ajung pe mâinile dușmanilor, dar voi gândiți-vă la mine și la drep-

— Și crezi că o poți compara pe Riria cu Elvira?

— Care Elviră?

— Cum Elvira?... Elvira, nevasta mea...

Cum, nu ți-am spus?... Ei bătă-te... am uitat! — se scuză căpitanul nedumerit că uitase să-mi spue numele atât de scump al nevastei poete.

Incruntându-mi sprincenile, îl întreb:

— Și a tipărit vre-un volum nevasta d-tale?

— Ei asta! — zise căpitanul rîzând cu plăcere. — Ce, numai unul?... Trei, nenișorule, trei a tipărit și mai are o piesă de teatru care se va juca, desigur, la teatrul național din București!...

— Va să zică scrie și piese?

— Tot ce vrei, d-le: Poezii! romane, versuri, sonete, nuvele... mă rog: tot ce se cere unei scriitoare care se respectă...

— Și trebuie să fie frumoasă piesa...

— Ei, asta!... Cum să nu fie frumoasă!... E sublimă, nu alt'ceva!... Triumful amorului prin zdrobirea calomniei! așa îi zice piesei, și e așa de mișcătoare că eu, ți-o spun drept, plâng de câte ori mi-o citește nevasta seara în pat... Întrebă și pe d-nul,

că și d-lui a plâns — adăugă căpitanul arătând spre tânărul meu tovarăș care începu să tușească ușor, prefăcându-se că nu aude.

După o tăcere scurtă, întrebai:

— Și care e subiectul piesei?

Căpitanul își dete chipiul pe ceafă, și se umflă în fălci așa de tare, că sfârcurile muștăților îi dădeau aproape de ochi. Întrebarea mea par'că îl pusese în încurcătură... Începu să înnece noduri și să privească în jurul său, ca un elev care, neștiind să răspundă la lecție, așteaptă să-i sufle colegii din bancă.

— Adică cum — îngăimă — A, da!... știu ce vrei să știi!... Să vezi: Elvira vrea să demonstreze că amorul nu-i o simplă formulă de care se serveste toți proștii... Amorul e ceva mai adânc... ceva, ca să zic așa, care trebuie sondat nu numai la suprafață, dar și în adâncimea lui, și că o femeie care nu-i pătrunsă de acest sentiment dumnezeesc — așa îi zice Elvira: dumnezeesc — acea femeie rămâne literă moartă în șocietate!...

(Va urma.)

tate. Voi bătrânilor păstrați-vă moștenirea părinților voștri și apărați-vă curătenia credinței. Impliniți-vă datorințele creștinești, căci bine să v'o însemnați — fără credință, nici Dumnezeu nu vă ajută. — Apărați-vă drepturile naționale și nu lăsați din ele nici cât e un capăt de ață fără luptă.

Voi slovaci sunteți locuitorii străvechi ai țării, nu lăsați, ca să vă desmoștenească, chiar și dacă de o sută de ori vă vor batjocuri și huidui ca pe trădători de țară. Le-ar plăcea mult să vă desmoștenească, dar nu vă lăsați. Nu de mult am văzut în muzeul din Praga, tabloul «Luptătorul rănit» al pictorului Vereșeagin. Pe luptător îl sfătuesc tovarășii să se culce și să moară. Eu vă îndemn pe voi însă, ca cu toate că sunteți răniți până la inimă și jig-niți adânc în sufletele voastre, să nu vă culcați și să nu muriți, căci poporul slovac nu s'a născut pentru o viață efemeră, ci sa născut ca să trăiască.

Nu vă descurajați, căci învierea trebuie să urmeze.

Cam acesta este cuprinsul articolului publicat în Ludove Noviny, articol plin de bărbăție și înduioșător din cale afară prin intimitatea ce transpiră din el.

BULETIN PARLAMENTAR

Ședința dela 25 Noemvrie n.

Ședința se deschide la orele 10 fix. Președinte: Justh. Dintre miniștri e de față numai președintele consiliului Wekerle.

O ședință liniștită, obstructionistă, plictisitoare, ca mai rar.

Numai la început, îndată după verificarea procesului verbal se ivește un mic incident, urmat de un: «Îți iau cuvântul».

Supilo cere cuvânt în chestie de regulament pentru a reveni asupra unei hotărâri aduse în ședința de Sâmbătă (Supilo vorbește în limba maghiară), când președintele Návay, la propunerea deputatului Hoitsy Pál, a enunțat că articolul XIV, XV și XVI au să se dezbătă ca un singur articol. Supilo protestează împotriva acestui procedeu al președintelui, care — în mijlocul unui zgomot comandat — fără să aducă chestia în discuție, enunță propunerea drept hotărâre.

Președintele Justh îi aduce aminte că asupra unei hotărâri aduse de Cameră nu se mai poate reveni, hotărârea aceasta nu mai poate fi obiect de discuție. Supilo continuă însă a face critică hotărârii. Președintele, în urmare, îi ia cuvântul.

Obstrucția urmează.

Se intră apoi în discuția — continuativă — a tarifului vamal, articolele XIV—XVI.

Până la pauză vorbesc numai croații, în liniște, neîntrerupți de nimeni, nechiamăți la ordine.

În sală nu sunt nici 20 de deputați guvernamentali. Au eșit cu toții în culoare, unde vin mai multe delegații. Senzații n' avem însă nici în culoare. Deputații croați dau din mână în mână niște scrisori primite azi. Insulte bătărâne, scrise în limba maghiară și adresate lor. Insulte atât de grosolane încât nu se pot reproduce. Se face haz pe tema acestor scrisori.

«Le-a scris care-va deputat guvernamental.

— Nu se poate!

— De ce nu s'ar putea?

— N'am găsit în ele o singură greșală de ortografie!».

Răs... și-apoi iarăși monotonie.

În sală vicepreședinti Návay și Rakovszky se urcă pe tribună și stau de povești cu Justh. Vreau să dovedescă cât de mare

e armonia între ei și președinte. E însă armonie numai la aparență. Justh e desgustat, iar Kossuthiștii se tem de el.

După pauză.

Conform uzului parlamentar, la ora 1 președintele Justh suspendă ședința pe 15 minune. Apoi se continuă discuția la articolele XIV—XVI.

Primul orator e Supilo, care vorbește cu multă vervă și fără a fi chemat nici el la ordine. Numai Försster și Sümegi-Kohn îl întrerup mereu.

«Foarte bine dar nu înțelegem nimic. Știi ungurește, de ce nu vorbești să te înțelegem!».

Visoki șabore! Urmează Mazuranici, apoi Cerovaț, Brlici, Budisavlievici și Banianin.

Pentru variație, oratorul următor Grahovaț e îndrumat să rămână în chestie.

Pourparler-uri.

În jurul părintelui Lucaciu se adună mai mulți deputați kossuthiști și în vreme ce deputații croați continuă obstrucția, Szathmári încearcă să-l capaciteze.

S'a zvonit, că la proiectul mono-paragraph va lua cuvântul și părintele Lucaciu, vorbind o ședință întreagă. În ajutorul lui Szathmári vine și popa Irsai (unul dintre deputații maghiari, cari vorbesc foarte bine românește), apoi se alătură la ei și contele Batthyányi, care îl ia pe părintele Lucaciu la o parte și se întreține cu el până la sfârșitul ședinței.

Mâne — chestia Vaida.

Ultimul orator e Novosel. Kossuthiștii, impacienți, îl întrerup mereu. «Destul ai vorbit! Șezi!» Justh îl chiamă și pe el la ordine.

Intreruperile izbucnesc din nou. «Destul! Termină odată!»

La orele 3 și 10 m. Novoselo termină și discuția se încheie. Propunerile deputaților Surmin, Lorkovici și Muacevici se consideră de modificări și Camera hotărăște să nu li se dea cuvânt final.

Magdici cere, ca el să-și poată spune cuvântul final Marți.

Pentru ziua de mâne, Marți, se pune la ordinea zilei discuția raportului comisiunii de imunitate în chestia Vaida.

Ședința se ridică la orele 3 și 20 m.

Cronica externă.

Din Anglia.

Se face cunoscut, că în parlamentul coloniei Oranje-River, că partidul bur e în majoritate.

Totdeauna se comunică din Londra, că la o adunare ținută mai zilele trecute au fost mari demonstrații pentru și contra dreptului de alegere al femeilor. La sfârșit s'au încăerat la bătae cele două tabere contrare, așa că poliția a avut mult de lucru. Ministrul de interne Gladstone nu a putut să-și ție vorbirea. În învălmășala cea mare de abia a putut scăpa teafăr.

Regele Belgiei nu abdică.

În toată țara, fără deosebire de partid, e mare nemulțumirea în contra domniei absolutiste a regelui. Nemulțumirea o potențează faptul, că regele trăește mai mult în streinățate, așa că întărește acele știri, ce s'au lansat despre viața interesantă, ce o duce. Cu toate acestea deocamdată nu poate fi vorba de abdicare. Regele cu tot prețul vrea să se reguleze cât mai curând stările din Congo, ca să-și poată și el schimba în bani averea imobilă ce o are.

Odată întâmplată aceasta, se afirmă, că regele va afla o cale, pe care va apuca, lăsând tronul, moștenitorului.

Ședința Reichstagului german.

În ședința ținută în 23 Noemvrie n. s'a început discuția proiectului de lege referitor la pedepsirea celor învinuiți cu lesmajetate. Secretarul de stat Noeberding a declarat, că această lege e de caracter trecător, totodată și-a exprimat părerea, că noua legea de sigur va împușina numărul astor fel de procese. Proiectul s'a înaintat comisiei spre studiere. Proxima ședință e azi, Luni.

Exila ea moștenitorului de coroană al Portugaliei.

Correspondentul ziarului «Vossische Zeitung» din Madrid comunică vestea sașională, că moștenitorul de coroană al Portugaliei a fost exilat în castelul dela Villaviosa din cauza, că a făcut reproșuri regelui Don Carlos, pentru politica sa despotică.

După o altă versiune adevărata cauza exilării e, că moștenitorul ar fi rugat pe rege sau să-și schimbe politica, sau să abzică în favorul său, căci el dispune de încrederea unui partid politic puternic.

Villaviosa e un loc singuratec și părăsit.

Starea politică germană.

În cercurile politice berlineze se crede, că starea politică nu e așa de rea, cum o zugrăvesc ziarele. Nici partizanii centrului nu așteaptă în sesiunea aceasta parlamentară risipirea majorității liberal-conservatoare a lui Bülow. Prințul Bülow cu aceea vrea să împace cele două partide, că în timpul cel mai scurt va înainta Camerii două proiecte de legi. Primul proiect se referă la bursă, iar al 2-lea va fi de tot liberal, ceea-ce face pe guvern să dea conservatorilor acea concesiune, ca să fie oprite toate acele adunări, în cari nu se vorbește nemțește. Această dispoziție e îndreptată în contra Polonilor.

Se mai face cunoscut din Berlin, că după un restimp de 6 luni, iar s'a deschis Reichstagul german. În ședința primă s'a făcut cunoscut din partea diferitelor comisii, diferitele chestii ce au fost date comisiilor spre studiere.

Conjurația din Muntenegru.

Studentul Voivodici a mărturisit, că a luat parte activă în conjurația contra familiei princiare și că a adus multe bombe din Cătaru. Conform declarațiilor sale, în conjurație sunt amestecate mai multe persoane din societatea înaltă.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

ȘTIRILE ZILEI.

Luni, 25 Noemvrie n.

— **Alegere de învățător.** Duminecă în 28 Oct. (10 Nov.), s'a ținut alegerea de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna Percosova. Alegerea s'a făcut sub prezidiul dlui Traian Oprea, protopopul Vârșetului. Din trei concurenți a fost ales cu mare majoritate de voturi tânărul Lazar Mircea, învățător provisoriu în Gherman.

Avem credința că faptele acestui învățător vor răsplăti încrederea acelora, cari i-au încredințat conducerea și luminarea fiilor lor.

— **Di Nico!ae Iorga la Iași.** Deputatul Iașului a introdus în moravurile românești lucruri, cari din nenorocire nu s'au practicat nici odată înaintea dsale.

Consfătuirile între popor și reprezentantul

lor asupra evenimentelor politice erau și sunt puse în România pe al doilea plan.

Dl Nicolae Iorga știind prețui aceste consfătuiri a plecat în Dumineca trecută la Iași și a inaugurat înaintea alegătorilor săi un început frumos de tactică politică, prin care poporul e pus în curent cu operațiile guvernului și ale Corpurilor legiuitoare.

Dea a dăruit pe seama orașului biblioteca promisă cu ocazia alegerii.

Primarul orașului dl Nicolae Gane îi laudă frumoasa faptă printr'o vorbire, la care dl Iorga îi răspunde, zicând între altele, că singura scăpare de atâtea primejdii ce stau deasupra țării este numai întărirea sufletelor prin lumină răsărită din dragostea a tot ce este românesc.

— † **Necrolog.** Dna Raveca Dnmbrevă, născută Precup, anunță cu durere moartea soțului ei Vasiliu Dnmbrevă, preot gr. cat. în Salva, întâmplată la 22 Noembrie, după al 53-lea an al etății și al 28-lea an al preoției și a fericitei sale căsătorii. Inmormântarea s'a făcut Duminecă în 24 Nov. st. n. în cimiteriul bisericii gr. cat. din Salva.

— † **Necrolog.** Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor consăngenilor și cunoscuților, că astăzi la orele 8 și jumătate a. m. a încetat din viață neuitata noastră soție, fiică, soră și cumnată Veturia Demeter născ. Vlad. A repausat în Orăștie la 21 Nov., în al 29-lea an al vieții și al 10-lea al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea s'a făcut Duminecă în 24 Noembrie. Odihnească în pace.

— „Creșterea religioasă la noi“. La câte-va zile după apariția articolului dlui I. Slavici despre „Practica religioasă“, în convorbiri literare dl A. Crăciunescu, profesor la seminarul din Sibiu, publică în „Revista teologică“ un articol plin de lucruri interesante, purtând titlul pus în fruntea acestor rânduri. Dacă articolul nu e scris în cea mai bună limbă românească, o calitate care nu se poate aminti cu laudă ori la cine s'ar întâlni ea — și nici în cel mai științific sau literar, ton, în schimb ne rezervă cele mai neașteptate curiozități. Dl Slavici zice că societatea noastră nu e străbătută de principiile religioase, — dl Crăciunescu zice că Românii nu știu pe de-a rostul poruncile legii creștinești, — nu știu: cele 10 porunci, tainele legii nouă, poruncile bisericesti și virtuțile teologice. Acest lucru l-a constatat examinând pe toți elevii cari au intrat în cursul I teologic din Sibiu, în anul acesta. Din 43 de elevi numai 11 le știu pe cele dintâi, 20 pe cele de a doua, nici unul la cele de a treia și 3 la cele de a patra, deși «teologii toți au maturitate» (ceea ce va să zică: deși toți acești teologi au dat examenul de maturitate. N. R.). De acest rău, de neștierea pe din afară a poruncilor Dumnezeuiești, suferă societatea noastră, și ce e și mai regretabil, chiar și cei ce intră în seminarul teologic cu toate că dintre acești ignoranți 44 la sută sunt fii de preoți. De acest rău ne putem mântui numai prin o bună catehizație. Sau o bună catehizație o pot face numai preoții. Deci să se dea catehizație exclusiv în mâna preoților. Punct. Atâtea spune prof. Crăciunescu într'un ton agitat și certăreț, pare că nu s'ar trata de chestiuni mari cari reclamă pe lângă profunditate și seninătate.

Dar noi laicii, am fi așteptat mai mult de

la dl Crăciunescu, dacă d-sa s'a pus să scrie din experiența d-sale.

Căci noi nu credem în eficacitatea soluțiilor dlui C. Poate că d-sa să vadă perfecțiunea unei societăți în cunoașterea, din partea fiecărui membru al ei, a legilor și poruncilor, indiferent dacă ele sunt respectate sau nu, — dar noi, laicii, credem altfel. Noi credem și mărturisim că nu cel ce zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel ce face voia Celui Prea înalt. Și mai credem că nu litera ne va mântui ci spiritul, sau duhul — zică-i-se cum i se va zice. Și în sfârșit mai credem că și elevii dlui C. numai crezând astfel vor putea fi ceea-ce se cade. Iar dacă, pe lângă partea aceasta vor mai ști pe de-a rostul și toate poruncile dumnezeiești și toate citatele din Biblie, cu atât mai bine. Onoare lor și celor ce-i vor învăța astfel.

— **Membrii municipali în comitatul Alba inferioară.** Resultatul alegerilor municipale e următorul:

Albajulia oraș: I. Teculescu, F. Rusan.

Ocna: I. Henteș, I. Ghișoiu, Popa.

Blaj: I. Br. Hodoș, dr. Marcu, dr. Sâmpălean, D. Radeș, Șt. Pop, A. Patachi, I. Păcurar, dr. Rațiu.

Bărbant: N. Muntean, I. Magda, S. Bran, L. Andreiu, A. Filipescu, A. Marcu. (aici sa câștigat 2 mandate)

Zlatna: I. Mantani, N. Cristea, I. Dumitrean, E. Beșa, I. Agârbiceanu. (Invingerea strălucită).

Bilanțul e următorul: a expirat mandatul la 34 români, dintre cari 11 nu au fost cu naționalității, deci 23 erau gata de luptă.

Acuma au fost aleși 24 români. Terenul s'a menținut.

Viriliști sunt 46 români.

— „Problema conștiinței“. Revue philosophique de la France et de l'étranger din Paris aduce în numărul său de pe Octombrie a. c. o dare de seamă asupra studiului dlui D. Drăghicescu „Le problème de la conscience“ (Paris 1907) datorită dlui Fr. Paulhan. Extragem din această dare de seamă, care se extinde pe aproape șapte pagini următoarele: „Dl Drăghicescu ne dă o carte în care aflăm idei interesante, dintre cari unele sunt foarte discutabile. Cartea dlui D. nu e, din fericire, nici banală nici neînsemnată. Ea a fost serios cugetată și destul de clar scrisă (assez). Ideile sunt ingenioare, interesante, adesea aventuroase dar și adesea profunde.

E o carte care merită să fie discutată“.

— **Se înmulțesc agitatorii.** Sâmbătă în 23 Nov. s'a desbătut în Cluj procesul revistei „Țara Noastră“. Acuzatul a fost dl Ioan Lupaș, învinuit de ațâțare contra proprietarilor maghiari, iar acuza a susținut-o un oarecare Dorgó. Curtea cu jurați a condamnat pe dl T. Lupaș la 2 luni temniță de stat și 200 coroane amendă. Avis dlui Babeș, care, sperăm că va fi în curent și cu hotărârile aduse în procesele de presă intentate „Luptei“ și „Tribunei“.

— **Certuri urâte între Românii din America.** Credem, că cel puțin acolo departe peste ocean frații noștri vor scutura de pe suflet patimele confesionale, cari au urmărit destul de dezaastroase pentru noi aci acasă.

Credem, că munca intensivă și obositoare, greutățile cu cari au să lupte, dorul de casă îi vor sili să se îndeletnicească numai cu

lucruri bune și folositoare pentru a-și ușura viața acolo în streini.

Durere însă că germeul desbinării începe să se desvolte, și ce e mai dureros, este, că însăși cărturarii se încolțesc între ei.

Numărul dela 10 Nov. al «Americii» ne desfășoară pagini întregi de certuri pornite și alimentate de Dl V. E. Moldovan de curând ajuns acolo.

Dacă în câteva săptămâni acesta a băgat atâtea zizanie în popor, ne putem închipui ce va fi mai târziu.

«America» publică un protest al Românilor din Indiana Harbor, prin care resping cu indignare atacurile Dlui Moldovan în privra bisericii și a preoților neuniți.

N'avem lipsă de astfel de discordii și e rău că se practică și acolo ura confesională mai ales de oameni, cari știu și înțeleg cât e de păgubitoare o astfel de rătăcire pentru interesele obștei.

— **Foști deputați rusi pe banca acuzaților.** Din Petersburg sosește știrea, că împotriva alor 50 de deputați ruși ai dumei anterioare s'a început un monstru proces, fiind acuzați că și ei ar fi consimțit cu comitetul revoluționar rus, care avea drept țintăuciderea țarului și schimbarea actualei forme de guvernare a imperiului rusesc. Judele suprem în acest proces este secretarul de stat Kamisanski, vestit pentru stricteța și servilismul său dinastic. Ca apărători figurează cei mai distinși juriști ai Rusiei: prințul Andronicow, Kalmanovici, Muraviev etc. După cum se svonește, pertractările se vor ține cu ușile închise.

— **Eleonora Duse,** celebra artistă Italiană, s'a întors zilele acestea din turneul ei prin America. Turneul acesta i-a adus, în 8 luni de zile, un milion de franci.

— **Școlile maghiare din România.** Cu bucurie constată ziarul șovinist maghiar „Budapesti Hirlap“, că școlile lor din România se sporesc, numărul elevilor de-ase-menea. Și tot aceeași foaie zbiara în gura mare, că vai și amar de soartea nefericiților maghiari din România, că sunt prigoniți, că școlile lor stau mizerabil, că sunt nedreptățiți și câte alte minunate produse ale urei și minciunii, pentru ca la urmă tot ei să constate cu bucurie, că școlile lor prosperează neconturbate de proiecte de-ale lui Apponyi.

Și noi aici, cum stăm? Cu banii noștri stropiți de sudoare ne ridicăm mici temple de cultură după puterile noastre, pentru ca proiectele binevoitoare ale Berzeviczilor și Apponyilor să ni-le dărâme la începutul desvoltării lor.

Ei niște pripășiți, împrăștiați în țara românească, iar noi compacți ocupând a treia parte din teritoriul țării...!

— **Serată literară la Blaj.** Citim în «Unirea»: Ieri, Joi sara, s'au început seratele literare, aranjate de reuniunea femeilor din loc. A ținut conferință dnul Aurel C. Domșa, asupra volumului «Flacări», a tinerului poet Corneliu Moldovan, aprețind mai ales versurile de cuprins eroic și național. Dșoara Veturia Negruț, a declarat cu mult succes poezia aceluiaș scriitor «Codrilor», iar dșoara Rozica Căpușan, acompaniată la pian, a cântat perfect «Elegie» de Emil Szabó. În sfârșit iubitul nostru măiestru Iacob Mureșianu, ne-a declarat cu câteva piese de ale sale. Cei prezenți în număr destul de frumos, au felicitat călduros pe dnii și dșoarele, cari au făcut un început atât de succes a seratei anului acestuia. La urmă s'a și dansat.

— **Studentii din Viena pentru naționalitățile nemaghiare din Ungaria.** O societate boemă a convocat o adunare la care au fost invitate aproape toate societățile studențești slave, precum și societatea stu-

denților români și italieni, cari au și participat fiecare prin delegați speciali. S'a hotărât convocarea unei adunări, în care să se ocupe mai pe larg cu starea naționalităților nemaghiare din Ungaria. La adunare vor fi invitați și deputații naționaliști din parlamentul austriac. Foile maghiare nu întârzie a atribui toată responsabilitatea acestei mișcări deputatului Hodza, care, după cum zice ele, a umblat chiar acum prin Viena ca să agite contra națiunii maghiare.

Eri Vaida, astăzi Hodza. Mâne vine altul la rând.

— Turburări studentești din cauza unui cățeluș de granit. Mai înainte cu câteva zile societatea pentru protejarea animalelor, care e dușmanul cel mai neîmpăcat al experimentării cu animalele vii a ridicat în parcul Batersen din Londra o statuă comemorativă de granit, care reprezenta un cățeluș. Pe pedestal erau gravate cuvintele: În amintirea cățelușului, care timp de patru luni a suferit martiriul în laboratorul facultății de medicină din Londra. O asemenea ofensă nu o puteau suporta mediciniștii. Haida deci se înarmează fiecare cu ciocane și nici mai mult nici mai puțin, să spargă statua. Dar lucrul naibii, de câte ori încercau să o spargă, de atâtea ori erau respinși de poliție. În cursul acestor hărțeli s'a întâmplat că conducătorii au fost prinși și duși înaintea căpitanului de poliție Taylor, care a pedepsit pe fiecare cu o sumă mai mică de bani. Dar și-a aprins pae în cap, căci de atunci zilnic străbat sutele de studenți pe stradele Londrei cu steaguri în frunte și cu strigătul „Preat Taylor“. Ba ce e mai mult, zilele trecute l'au ars și în foc pe bietul Taylor. Din norocire pentru dânsul însă, numai în efigie. Poliția n'are ce le face și se mulțumește de a privi liniștită la demonstrațiile acestea, totuși cățelușul de granit va continua să cauzeze încă mult necaz studenților mediciniști, cari n'au ochi să-l vadă de îndârjiți ce sunt.

— Un aparat contra boalei de mare. Inginerul Schlick din Berlin a aflat un aparat care micșorează mișcarea clătinaătoare a vapoarelor, deci cauza directă a boalei de mare.

Societatea Hamburg-American-Line a hotărât să introducă acest aparat pe toate vapoarele sale.

— x Viitor de aur românimea are; dacă numai dela comercianți români va cumpăra.

Cereți preț-curent românesc dela comerciantul român F. A. Degan din Fiume (Postafiók No. 163) căci vi-l trimite gratis. În el se află toți articli pentru bucătărie: 1 kgr. cafea fină numai cu 1 fl. 20 cr., 1 kgr. Tea aromatică numai cu 3 fl. 25 cr., apoi Ciocoladă efină, Fructe sudice, etc., cu preț redus. Spesele de porto la 5 kgr. el le plătește. Într'un pachet trimite și mai multe mărunțișuri. Cine dorește a cumpăra efin și bine să grăbească. Toți câți au comandat au fost îndestuliți!!!

Poșta redacției.

Abonat nrul 430. Congrua de care vorbiam în acel articol e luată în budgetul anului 1908. După-ce, însă, budgetul nu se poate prevedea când va ajunge să fie pus în discuție și să fie primit, — în urma îndemnității de 6 luni are valoare deocamdată Congrua luată în budgetul pe anul 1907.

ROMANUL „LUPTEI“.

SEMNULE CELOR PATRU

de CONAN DOYLE. (8)

— Urmare —

— Dar ce despăgubire ciudată! Și ce procedeu ciudat! De ce a scris scrisoarea abia acum și nu înainte cu șase ani? Mai zice apoi, că i-se face dreptate. Vrea să însemne, poate, că tatăl ei mai trăește? Cu greu. Despre o altă nedreptate nu știm însă până acum.

— Firește, multe amănunte mai sunt nedescurcate, — îmi răspunse Holmes, gânditor, — dar întâlnirea de azi seară le va lămurii pe toate. — Uite, chiar acum sosește o trăsură. E domnișoara Morstan. Ești gata? Bine, vino atunci în grabă, căci nu avem vreme de pierdut.

Mi-am luat pălăria și bastonul; în același timp însă zării, că Holmes își vâră în buzunar un revolver. Cu siguranță, se aștepta la o afacere serioasă.

Domnișoara Morstan se învăluise într'o manta surie, fața ei era liniștită, dar palidă. N'ar fi fost femeie, dacă nu ar fi simțit neliniște în fața unei aventuri atât de misterioase; era însă stăpână peste sine și răspundea la întrebările lui Holmes fără șovăială.

«Majorul Scholto era un prieten intim al tatălui meu. În scrisorile sale, tatăl meu pomenea foarte des de el. Maiorul și tatăl meu comandau trupele de pe insulele Andamane și astfel, firește, veniau zi de zi în coatingere. Uite, acum îmi vine în minte. În sertarul mesei de scris a tatălui meu s'a găsit o fiartie ciudată pe care n'o poate nimeni descifra. Nu cred că e de importanță, cu toate acestea am luat-o la mine ca să ți-o pot arăta. Iată-o!»

Holmes despătură hârtia cu îngrijire, o netezi pe genunchi și-o cercetă cu deamănuntul.

«E un fabricat din India! — ne spuse apoi. — Trebuie, că mai de mult, hârtia a fost ținută cu ace pe o scândure. E planul unei clădiri mari cu hale și coridoare multe. Într'un colț se zărește o cruciuliță făcută cu cerneală roșie, de-asupra «3.37 dela stânga», scrise cu creionul. În colțul stâng se zăresc niște ieroglife ciudate: patru cruci în șir, cu brațele împreunate. Lângă ele stă scris, cu litere grosolane: «Semnul celor patru, — Jonathan Small, Mahomet Singh, Abdullah Khan, Dost Akbar». — Ce legătură poate să aibă hârtia aceasta cu afacerea noastră, nu știu. Pe semne e, însă, un document de importanță. S'a păstrat cu multă grijă într'un caiet de buzunar, căci ambele părți sunt foarte curate.

— Am găsit-o într'un portofoliu.

— Păstrează-o cu îngrijire, domnișoară Morstan; cine știe când îi vom putea lua folosul. Incep să presupun, că stăm în fața unei afaceri mult mai încurcate, decât mi se păruse la început. Trebuie să fac deducții nouă».

Holmes se trase în colțul trăsurii. Ochii lui închiși, sprâncenele contrase îmi spuneau, că se gândește. Nici nu mai zise un singur cuvânt până n'am sosit.

Era o zi posomorâtă de Septembrie; o negură deasă, umedă zăcea peste orașul întreg și învăluia stradele în nori negrii. Felinarele păreau numai niște slabe licăriri de lumină. Eu și domnișoara Morstan eram impresionați de vreme, numai Holmes rămânea impasibil. Din vreme în vreme făcea notițe în caietul său.

Înainte teatrului Lyceum, lumea stătea deja în șiruri dese. Mereu sosiau trăsurii, cari se opriau înaintea intrării. Ajungând la columna a treia, locul întâlnirii noastre, un bărbat mic, îmbrăcat ca un vizitui, ne abondă:

«Dvoastre sunteți persoanele, cari însoțiți pe domnișoara Morstan?»

— Domnișoara Morstan sunt eu, iar acești doi domni sunt prietenii mei! — îi răspunse ea.

Vizitiul ne privi cu bănuială.

«Scuză-mă, domnișoară, — zise apoi moros, — dar trebuie să te rog să-mi declari, că nice unul dintre însoțitorii d-tale nu e polițist.

— Iți dau cuvântul meu!»

Vizitiul fluieră și numai decât se apropie o trăsură. Noi am urcat în ea, vizitiul s'a așezat pe capră și pornirăm în fuga cailor. Eu mă simțiam foarte neliniștit. Mergeam spre o țință necunoscută, urmărind un scop necunoscut. Din două una: ori invitarea aceasta era o tragere pe sfoară, ori, apoi, aveam să aflăm des-tăinuiri importante. Domnișoara Morstan, în tot cursul călătoriei, era liniștită. Eu, ce-i drept, am încercat s'o distrag povestindu-i aventuri din Afghanistan, dar eram prea nervos pentru a-i putea povesti la înțeles. Domnișoara Morstan afirmă și astăzi, că i-am povestit despre o pușcă, care în miez de noapte și-a vârât capul în cortul meu, iar eu am pușcat asupra ei cu o mătă de Angora.

La început puteam să urmăresc direcția, în care ne ducea trăsură, dar mai pe urmă — din cauza negurei dese — nu mai știam în ce parte ne aflăm. Sherlock Holmes însă nu era nici un moment în nesiguranță. Mereu înșira numele stradelor.

«Rochester Row, acum Vincent Square; ne apropiăm de strada podului. Pare că avem să trecem apa. Firește, mi-am gândit-o! Acum suntem pe podul Vauschall. Uite, acolo e râul!»

Un moment am văzut apa lată, liniștită a râului Themse lucind în umina felinarelor. Trăsura, însă, mergea înainte și peste câteva clipe eram de partea cealaltă.

«Wordsworth-Road, — continuă Holmes, — Priory-Road, strada Lark-Hall. Aventura noastră, pe semne, n'are să se desfășure într'un cartier de elită».

Într'adevăr ajunsesem în niște strade părăsite puțin atrăgătoare. Case mici, uniforme, plictisitoare în monotonia lor.

După un sfert de oră se opri trăsura înaintea unei case mici. Era tot atât de întunecoasă și tristă cași casele învecinate. Am bătut la ușă și un servitor indic, învăluit într'o haină largă, ne deschise ușa. Era o priveliște interesantă figura acestui oriental în cadrele ușei unei case părăsite.

«Sahib vă așteaptă!» — ne zise liniștit. Dinăuntru auzirăm un alt glas.

«Lasă-i să intre, Kithmutgar, condu-i în cabinetul meu!»

(Va urma).

Economie.

Cronica agricolă.

Asociația regnicolară a agricultorilor unguri a dat la sfârșitul săptămânei trecute publicității un raport asupra situației agricole din Ungaria.

Zăpada ce a căzut în multe părți ale țării are o înrăurire binefăcătoare asupra dezvoltării semănăturilor. E mare nădejde, că dacă va mai ninge încă semănăturile având sub zăpadă căldura trebuincioasă se vor desvolta favorabil și țara va scăpa astfel de criza agricolă, ce a amenințat până în timpul din urmă.

Cele mai triste știri au sosit din ținuturile Timișoarei, Verșetului, Zentei și Aradului, în aceste ținuturi perspectivele viitoarei recolte sunt foarte nefavorabile.

Din raportul Asociației alcătuit pe temeiul comunicărilor corespondenților economici ai ei, însănmăm următoarele:

A r a d. Ploile n'au contribuit mult la îm-

bunătașirea stărei semănturilor de toamnă, perspectivele viitoarei recolte sunt nesatisfăcătoare.

Becicherecul-Mare. Timpul în tot cursul săptămânei trecute a fost înourat și rece, noaptea însă n'a înghețat. Am avut și ploii bune. Agricultorii s'au folosit de timpul favorabil și au mai făcut semănturi de toamnă. E nădejde, că grâul — la caz de timpul nu se va schimba până la sfârșitul lunii corente, — va putea suporta chiar și o iarnă grea.

Debrețin. Timpul a fost în cursul săptămânei trecute prielnic dezvoltării semănturilor de toamnă.

Agricultorii au isprivit cu semănturile de toamnă. Grăunțele aruncate în pământ au resărit destul de bine.

Panciova. Agricultorii au isprăvit cu semăntul. Ploaia bună din urmă a avut înrăurire binefăcătoare asupra semănturilor. E nădejde că dacă timpul va fi și în viitor călduros, semănturile vor răsări bine.

Sân-Miclăușul-Mare. În cursul săptămânei trecute am avut câteva ploii mai mici, cari hotărât, că după seceta îndelungată au avut înrăurire binefăcătoare asupra dezvoltării semănturilor. Agricultorii au isprăvit și cu semăntul întârziat, au început a face chiar și arături pentru semănturile de primăvară.

Sibiu. La 15 Novembre n. a plouat din belșug, ceea-ce a contribuit la îmbunătățirea stării semănturilor.

Agricultorii continuă cu facerea arăturilor de toamnă. Timpul e rece.

Timișoara. — Timpul e foarte rece, noaptea frig. Am avut numai puține ploii locale. Starea semănturilor s'a înrăutățit, grăunțele aruncate în pământ încolțind în urma ploaiei nu pot răsări din cauza frigului.

Versetș. Am avut ploaie foarte rece, frig mare așa că dacă frigul nu va slăbi, lucrările de toamnă vor înceta pe întreaga linie.

Zenta. Noaptea e îngheț. Seceta dăinuște. Starea semănturilor de toamnă e foarte rea.

șitul săptămânei trecute prețuri mai mici. În piețele străine prețurile cerealelor au căzut. La noi s'au scumpit cu puțin, față de săptămâna precedentă. Circulația a fost resărsită. Grâu s'a vândut în cursul săptămânei trecute circa 170.000 m. m.

Prețurile cerealelor în orașele din provincie. Asociația regnicolară a agricultorilor ungari a dat la sfârșitul săptămânei trecute publicității prețurile cerealelor în orașele din provincie. Din acestea însemnăm următoarele: Prețurile sunt socotite de maja metrică (= 100 kgr.) în coroane și fileri.

	maja metrică (= 100 kgr.)				
	Grâu	Secară	Orz	Ovăz	Cucuruz
Arad	24.20	22.—	14.60	14.40	12.—
Aradul-Nou	24.—	22.—	14.60	14.40	12.—
Becicherecul-M.	22.—	18.20	13.60	15.80	13.40
Bichș-Ciaba	23.40	—	14.—	14.—	13.60
Debrețin	24.—	2.—	14.—	16.—	12.—
Panciova	21.—	—	13.—	15.—	14.20
Oradea-Mare	23.20	21.—	14.—	16.60	11.—
Sân-Miclăuș.-M.	22.—	18.—	13.—	13.40	14.—
Sătmar	24.—	21.40	14.80	15.—	14.40
Sibiu	2.—	19.—	13.—	16.—	14.20
Versetș.	21.—	18.—	14.50	14.80	12.—
Timișoara	24.—	22.—	15.—	14.80	12.—

Prețurile cărnei în orașele din provincie. Asociația regnicolară a agricultorilor ungari a dat la sfârșitul săptămânei trecute publicității prețurile cărnei în orașele din provincie. Din acestea însemnăm următoarele: (Prețurile sunt socotite de kilogram și în fileri).

	Carne			
	de vită	de vițel	de porc	de oaie
	I	II	I	II
Arad	160-142	200-160	160-140	110
Aradul-Nou	136-128	160-152	126	100
Becicher.-M.	136	120	160-144	144-128

Bichș-Ciaba	128-120	180-160	136-	—	88
Oradea-Mare	128-120	200-160	160-144	104	
Panciova	136-128	180-160	142-136	70	
Sân-Micl.-M.	152-148	152-	—	144-	100
Sătmar . . .	152-144	176-160	144-136	112	
Versetș . . .	120-	—	170-	—	134-
Timișoara	180-	—	200-	—	175-
Sibiu	160-136	130-120	140-128	110	

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.)	frum.	26 cor.	—	fil.
" " " " " "	mijl.	25 "	35 "	
" " " " " "	slab	24 "	55 "	
Secară, " " " "	dela	23-10	—	23-60
Orz, " " " "		15-70	—	16-10
Cucuruz " " " "		14.90	—	15-10
Ovăz " " " "		16-35	—	17-13
Rapiță " " " "		34-50	—	36-

II.

Producte.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela	148 cor.	—	149 cor.
Slănină	114 "	—	117 "
Cartofi	3-80 "	—	5-

Spirit . . . . dela 60-50 cor. — 61-50 III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch)
(Prima calitate ungară.)

Bătrâni	—	—	—	fileri kilogramul.
Tineri	128-130	"	"	

Redactor responsabil :

GEORGE PLEȘOIANU.

**Cumpărați
Calendarul Poporului Român
pe 1908.**

Cel mai frumos și bogat calendar românesc dela noi. Se estinde pe 13 coale de tipar, 208 pagini.

Cuprinsul Călendarului:

1. Cronologia anului. Cele 12 luni cu roșu. După fiecare lună o pagină curată pentru însemnări. Regentele anului. Luna. Intunecimi. Zile de repaus. 29 Februarie. Semnele cronologice. Zile schimbătoare peste an. Posturile. Deslegarea posturilor. Anotimpurile. 2. Tabla cametelor. 3. Domnitorii din Europa cu 29 chipuri. Țările și numărul locuitorilor și cu capitala fiecărei țări. 4. Consulatele din Budapesta. 5. Poșta: I. Scrisori; II. Mandate poștale; III. Pachete; IV. Telegramme. 6. Călătoria cu trenul: a) persoane; b) pachete. 7. Timbre și taxe pe tot felul de rugări, sentințe, contracte, petiții, etc. 8. Despre procese: Un articol în 10 capitole, foarte interesant și folositor pentru oameni dela sate. — Partea literară: 9. Norocul celor trei fete. 10. Câți jidani sunt pe lume? 11. Blăstămul soției (poezie). 12. Isus și paserile. 13. Blăstămul de mamă (poezie). 14. Obiceiuri rele. 15. Vrajitoarea. 16. Cucul și domnișorul. 17. Români. 18. La botez (poezie). 19. De când sunt judecătoria? 20. Telegrafia. 21. Trai la stână. 22. Ciudățeni la animale. 23. Scrisoarea orbilor. 24. Purecele. 25. Graba strică treaba. 26. Analfabetii. 28. Emigrarea. 29. Răscoala țărănească. 20. Cojocarii Sfântului Ilie. 31. Lupta pentru drepturile noastre. 32. Ră-

vașul anului cu toate întâmplările mai însemnate din lume. 36. Ce e românesc în Budapesta? 35. Razele Röntgen. 36. Baia de cărbuni. 37. Sfaturi economice. 38. Glume presărate în tot textul Călendarului și anunțuri.

Dintre ilustrații amintim: Casa deputaților (Reichsrath) din Viena. — Deputații români din parlamentul austriac. — Dr. Vasile Lucaciu. — Vichentie Babeșiu. — Deputații țărani din parlamentul austriac. — Casele fundațiilor Gozdu din Budapesta. — Capela gr.-or. română din Budapesta. — Conducătorii comunității bisericesti gr.-or. rom. din Budapesta. — Redactorii ziarului „Lupta” și „Poporul Român”. — Reuniunea meseriașilor români din Budapesta. — Personalul tipografiei „Poporul Român”. — Sala de zețarie a tipogr. „Poporul Român”. — Departamentul mașinelor de tipar a tipogr. „Poporul Român”. — Boboteaza în București. — Biserica țărului Alexandru II din St.-Petersburg. — „Vatra luminoasă” din București. — Palatul regal din Buda. — Sala mică de dans. — Odaia de durmit a regelui și alte multe chipuri

100 la număr.

Invălitorea Călendarului și de astă dată se prezintă în formă de tot modernă, tipărită în 3 culori.

Un exemplar costă 40 fileri, iar porto postal 10 fileri. Cei ce comandă cel puțin 15 exemplare, primesc 15 procente rabat, adică 15 exemplare costă 5 cor. 10 fil., 25 exemplare costă 8 cor. 50 fil., 50 exempl. costă 17 cor. și așa mai departe. Dela 15 exempl. în sus plătim noi și portpostal. Cei ce comandă mai puțin de 15 exempl., plătesc 10 fileri pentru fiecare exempl. Comercianții primesc 25 procente.

Comandele să se adreseze la

„Poporul Român” Budapest, VII., István-ut 11.

Producția de bere a Ungariei. Foaia oficială dă publicității un tablou al producției de bere insinuate la dare.

Conform datelor coprinse în tablou, producția de bere a fost în cursul lunii Octomvrie de 138.322 hectolitri, față de 85.147 hectolitri din luna Octomvrie 1906.

Statul a încasat după cantitățile de bere 589.390 coroane dare de consum și 2.288.899 adaus de dare, în total deci 1.878.289 coroane.

În lunile Septemvrie și Octomvrie anul corent producția de bere a Ungariei a fost de 253.718 hectolitri, față de 170.010 hectolitri, din aceeaș epocă a anului trecut.

Bursa de efecte. Cursurile valorilor săptămâna trecută, au fost supuse la fluctuațiuni mari. Valorile internaționale spre sfârșitul săptămânei au recăștigat perderile din cursuri. Rentele și-au menținut cursurile. Valorile locale au perdut din cursuri. Circulația a fost minimală.

La încheierea bursei au notat:

	Coroane
Acuile institutului de credit	624 25
" " austriac vinde	735-50
" " ung.	463 —
" băncei de escompt	654 —
" soc. căilor fer. aust. ung.	110-25
Renta ung. de aur 4 proc.	92-45
" " coroane 4 "	114-25
" austr. de aur 4 "	96-25
" " coroane 4 "	101 —
Scrisuri fonciare „Albina”	19-24
Napoleon d'or (20 franci aur)	23-57
mărci germane, aur	11-43
Galbeni austriaci și ungurești	118-02
Bilete germane 100 mărci	96-12
" franceze 100 franci	96-20
" italiene 100 lire	93-50
" române 100 lei	2-53
Rubla rusești de hârtie	

Prețurile cerealelor. Situația agricolă, în urma ploilor și zăpezei căzute s'a ameliorat, cumpărătorii deci au oferit spre sfâr-

Dela „Poporul Român“ se pot procura următoarele cărți:

Cărți din editura librăriei „Minerva“ București:

Alexandri V.: Poesii	1:50
Alexandri V.: Teatru II.	1:50
Alexandri V.: Teatru III.	1:50
Alexandri V.: Teatru IV. Cor.	1:50
Alexandri V.: Proză	1:50
Alexandrescu Gr.: Versuri și Proză	1:50
Basarabescu: Vulturii	1:50
Bârsan: Popasuri	1:50
Brun I.: Moșneagul	1:50
Bălcescu N.: Istoria Românilor	1:50
Bolintineanu D.: Poezii	1:50
Beldicianu N.: Chipuri dela mah.	1:50
Boureanu E.: Povestiri din copilărie	1:50
Creangă Ion: Opere complete	1:50
Coșbuc G.: Valuri alinate	1:50
Caraivan: La Sezătoare	1:50
Dundrianu: Chinuții	1:50
Dauș: Doamna Oltea	1:—
Delatissima: 100 Basme	1:50
Eminescu M.: Literatură populară	1:50
Eminescu M.: Scrieri politice	2:—
Eminescu: Geniu Pustiu	2:—
Filimon N.: Ciocoi vechi și noi	1:50
Gârleanu: Cea dintâi durere	1:50
Grigorovitz Em. Chipuri și Graiuri din Bucovina	1:50
Genis: Povestiri morale	1:50
Goran Ion Taina a seasa	1:50
Gârleanu Em.: Bătrânii	1:50
Hodoș Constanța: Frumos	1:50
Iorga N.: Gânduri și sfaturi	1:50
Iorga N.: Neamul Rom. din Bucovina	2:50
Iorga N.: Ștefan cel Mare	0:75
Iorga N.: Neamul Rom. din Ardeal Vol. I.	2:50
Istoria Românilor în chipuri Volumul I.	2:50
Iorga: Prin Bulgaria	2:50
Iosif St. O.: Credințe	1:50
Lecca H.: Poezii	1:50
Lecca H.: Tainele cerului	1:50
Livescu: Nu se cuvine	1:50
Manolache Holda: Fete	1:50
Moruzzi: Rușii	1:50
Nicoleanu Stamați: Opere Compl.	1:50
Negruzzi C.: Op. Compl. Proză	1:50
Odobescu: Opere Compl. Vol. I.	1:50
Pann Anton: Povestea vorbeii	1:50
Popovici A. C.: Vorbe înțelepte	1:50
Popp V.: Răs și Plâns Cor.	1:50
Paul Augustin: Intre Someș și Prut	1:50
Petrescu Petra: „Ilie Marin“	1:50
Popp V.: Domnița Viorica — Rutenisarea Bucovinei	2:—
Pop: Cum iubește o fată?	3:50
Rosetti — Max.: Intre Capșa și Palat	1:50
Scrob Carol: Roua și Bruma	1:50
Sandu Aldea C.: In urma plugului	1:50
Sadoveanu: Povestiri	1:50
Sandu: 2 Neamuri	1:50
Sadoveanu: Dureri înăbușite	2:—
Sadoveanu: Povestiri de Răsboi	2:—
Sadoveanu: Crâșma lui moș Precu	2:—
Sadoveanu: Floare Oflită	2:—
Sadoveanu: Amintirile căprarului Gheorghiuță	2:—
Slavici I.: Din Bătrâni	2:50
Slavici I.: Vatra părăsită	2:—
Sadoveanu: Șoimii	1:50
Sadoveanu: La noi în Vișoara	1:50
Sadoveanu: Mormântul	2:—
Teodoru Gh. A.: Din viața Mărinarului	1:50
Urechia: In Bucezi	1:50
Pandele: Bucăția	3:—

Biblioteca populară a „Minervei“:

Istoria populară a Rom. Vol. I.	—15
„ „ „ „ „ Vol. II.	—15
„ „ „ „ „ Vol. III.	—15
Cântarea României	—15
Istoria populară a Lit. Rom.	—15
Revoluția lui Tudor Vladimirescu (1821)	—15
Perderea Basarab. 1812 și 1814	—15
Unirea Principatelor și domnia lui Cuza	—15
Vasile Alexandri cel mai mare poet al României	—15
Ștefan cel Mare, copilăria și suirea la tron	—15
Istoria lui Mihai Viteazul	—25
Revoluția lui Horea	—15

Ce să cetim	—15
10 Maiu	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. I.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. II.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. III.	—15
Viața și faptele lui Veniamin Costachi (1667—1846)	—15
Aritmetica	—15
Femeile în revol. din Rusia	—15

Cărți din editura librăriei „Alkalay“ București:

==== Biblioteca pentru toți ====

fiecare număr 30 fileri, plus 5 fil. porto. (Dacă cartea are 2 sau mai mulți numeri costul e de atâtea ori 30 fileri.)

Adamescu, Modele de discursuri române No. 43-44.	
Adamescu Gh., Modele de discurs. streine 48-49.	
Adamescu Gh., Din biogr. scriitorilor români, No. 85.	
Alexandri, Ovidiu dramă, 180-181.	
Alexandri, Doine No. 182, Lăcrămioare 183.	
Alexandri, Suvénire 184. Margaritarele, No. 185-186.	
Alexandri, Pasteluri. No. 187, Varia, No. 188.	
Alexandri, Alte, Poesii 189-190.	
Alexandri, Ostașii noștri, Poesii No. 191.	
Alexandri, Dumbraza roșie, poem istoric 192.	
Alexandri, Legende 193-194.	
Alexandri, Teatru vol. I, 199.	
Alexandri, Teatru vol. II, 120.	
Alexandrescu Gr. M., Proză și poezii 15.	
Andersen, Povești alese, cu portret, I.	
Andersen, Carte de chipuri fără chipuri, 100.	
d'Annunzio Făclia sub obroc. Trag. 248, trad. de Al. Dor.	
Augier & Sandeau, Ginerile lui Poirier teatru, No. 78.	
Bachelin Leo, Castalul Peleş 9.	
Bălcescu, Poesii vol. I, 126.	
Bălcescu, Poesii vol. II, 127.	
Bănățeanu P., Din viața meseriașilor, 23-24.	
Bianu Ioan, Momente Culturale, 217.	
Bolintineanu D., Legende istorice, 20.	
Bolintineanu D., Manoil. Roman, 202-203.	
Bolintineanu, Elena, Roman, No. 243-245.	
Bourde, Patrioții, 54.	
Buzoianu G. T., Egiptul, 72.	
Buzoianu G. T., Erberii-Hesperidele, 87.	
Buzoianu G. T., Cartagena-Cyrena, 95.	
Calligari D., Dicționar englez-român, 204-215.	
Caragiale I. L., Schițe ușoare, 58.	
Caragiale I. L., Fragmente, 121-122.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, I. No. 7.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, II. ultim, 40.	
Carmen Sylva, Robia Peleşului, 119.	
Carmen Sylva, O Rugăciune, 223.	
Cazaban Al., Depart de Oraș, novele, 254.	
Cervantes, Don Quijote, 218.	
Cicerone, Despre prietenie, 107.	
Colomb D-na, Istorie, 17.	
Coppée François, Prietene, roman, 52.	
Coppée François, Poveste tristă, 103-104.	
Costin, Spre primăvară, 64.	
Creangă, Opere complete, vol. I., 28.	
Creangă, Moș Nichifor, vol. II., 29.	
Creangă, Povestea lui Stan Păpitu, vol. III. No. 30.	
Creangă, Povestea lui Harap Alb, vol. IV., 31.	
Creangă, Amintiri din copilărie, vol. V. și VI. 32-33.	
Demetrescu Traian, Iubita, No. 263.	
Demetrescu M. Nuvele, Nn. 12.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. I. 42.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. II. 45.	
Dulfu P., Legenda Țiganilor, No. 70.	
Dumas A., (fiul) Denisa, drama, 88-89.	
Eminescu Mih., Poesii, 195-196.	
Facca Franțuzitele. teatru, 240.	
Flammarion Camille, O călătorie în cer, 266.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. I. 80-81.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. II. 62-63.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, rom., part. III. și ult. No. 84.	
Foe Daniel Robinson Crusoe (călătorii), 262.	
Flammarion Camille, Fenomenele Spiritismului 269.	
Gastineau, Geniile științei și industriei, 91.	
Genevraye, Ombra, roman, 21.	
Ghica Ion, Scrisori către V. Alexandri, vol. I. No. 224-225; vol. II. No. 226-227; vol. III. 228-229; vol. IV. cu note de Il. Chendi, No. 230-231.	
Goethe, Werther, roman, 38.	
Glorile muzicii, 110.	
Grillpartzer, Hero și Leandru, trad. de Har. Lecca, 270.	
Hamangiu, Codul civil adnotat, 128-137.	
Hamangiu, Procedura civilă adnotată, 139-148.	
Hamangiu, Legea Judecător. de pace adnotată, 149-151.	
Hebbel Fried, Iudita și Holoferu, tragedie, 197.	
Hugo Victor, Ernani, dramă 232-233; trad. în versuri de H. Lecca.	
Hugo Victor, Regele petrece, dramă, 264-265, tradusă în versuri de Ludovic Dauș.	
Huxley, Noțiuni asupra științelor, 41.	
Ibsen, Stâlpii Societății, 253.	
Ionescu Gion, Istorie, 34.	

Iorga N., Oameni și fapte din trec. românesc, 220.	
Lecca G. Haralamb, Poeme, 90.	
Lecca G. Haralamb, Casta-Diva dramă, 236-237.	
Lecca G. Haralamb, Jucători de cărți, dramă, 238-239.	
Lecca G. Haralamb, Suprema forță. Teatru, 246-247.	
Lecca G. Haralamb, Căinii, dramă, 257.	
Lubboc, Intrebuințarea vieții, 124.	
Madan G., Suspine, 138.	
Marian, Pășerile noastre și legendele lor, 2.	
Maiorescu T., Nuvele și schițe, 10.	
Mahaffy, Antichitatea greacă, 27.	
Maistre Xavier de, Călătoria împrejurul odăii, 22.	
Michélet, România, Roma, Piza, etc. 8.	
Molière, Bolnavul închipuit, 251-252.	
Morand, Introduceri la studiul științelor fizice. 112-113.	
Müller, Animale celebre, 108.	
Musset Alfred, La ce visează Fetele, 19.	
Mic Vocabular militar, român-frac.-rus-turc, 105-106.	
Molieré, Doctor fără voie.	
Nora A., Clipe trăite, 256.	
Olănescu D. C. (Ascanio), Satire, 63.	
Ovid, Metamorfosele, 101-102.	
Oscar Wilde, Salomea (dramă) trad. Z. Bârsan, 261.	
Pann Anton, Pov. vorbii vol. I. No. 16, vol. II. 25, III. ult. 39.	
Pann Anton, Nastratin Hogea 79.	
Pann Anton, Povestea lui Moș Albu part. I. 93, part. II. 94.	
Petőfi, Apostol. trad. în versuri de Iosif. No. 99.	
Pecaut și Baude, Conv. despre artă I. No. 50, II. No. 36.	
Pierre C. de St., Paul și Virginia, No. 96-97.	
Pitaru Hristache, Povestea Mavroghen, No. 125.	
Ploetz-List, Mic vocabular francez-român, No. 156-158.	
Popp Vasile, Fleacuri, No. 118.	
Prevost Abatele, Nanon Lescaut, roman vol. I. 60.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut roman, vol. II. No. 65.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut vol. III. fine No. 66.	
Putlitz, Ce și povestește pădurea, 86.	
Rădulescu Motru, Știința și Energie, 241.	
Rosetti D. R. (Max), Trotuarul Bucureștilui 61.	
Rosetti D. R. Max, Teatru vol. I. No. 109, vol. II. No. 120.	
Rosetti D. R. Max, Povești către săteni, 160-161.	
Rosetti Radu D., Din inimă, 55.	
Rosetti Radu, Sincere, poezii 92.	
Sadoveanu Mih., Povestiri de sărbători, 234-235.	
Seneca, Liniștia sufletească, 114.	
Silvan Gh., Bătrînul Dan, 219.	
Shakespeare, Hamlet, 221-222.	
Schopenh., Viața, Amor. și Moart. trad. de Pest. 249-250.	
Sienkiewicz H., Bartek invingătorul, No. 258.	
Sihleanu A., Armonii intime 75.	
Spencer Herbert, Despre Educație, 4-5.	
Sperantia Th. D., Anecdote împănate, 201.	
Stăncescu Const., Ce este frumusețea, 71.	
Stăncescu Dumitru, La gura sobei, 35.	
Stavri Arthur, De demult, poezii, 98.	
Stavri Arthur, Pe acelaș drum, poezii, 179.	
Stoenescu Th. M., Poesii, 111.	
Swift, Gulliver în țara piticilor, 198.	
Szavlosky, Cronologie, calendare, 159.	
Teleor Dumitru, Schițe umoristice, 18.	
Teleor D., Alte schițe umoristice, 115.	
Tennyson, Enoch Arden (poema) No. 62 trad. de H. Locca.	
Theuriet André, Din tinerețe, etc. 11.	
Urechia Dr., Dușmanii noștri, 46.	
Urechia Dr., Cronicile Doctorului, 156.	
Urechia Dr., Dicționar francez-român, 166-178.	
Urechia Dr., Ce naște din piscică, 216.	
Ureche Nestor, Căruța Poștei, 271.	
Vildembruch, Doui trandafiri, 23.	
Vilkins, Antichitatea romană, 14.	
Virgiliu, Georgicele, trad. în versuri de Coșbuc, 242.	
Vlahuță A., Icoane șterse cu portret, 6.	
Vlahuță A., Din goana vieții, I. No. 51. p. II. 57, p. III. u. 59.	
Vlahuță A., Dan, roman partea I. 73-74. p. II. și ult. 76-77.	
Vlahuță A., Iubire, poezi. 116-117.	
Zamfirescu Duiliu, Nuvele romane, 13.	
Zamfirescu Duiliu, Viața la țară 162-165.	
Zamfirescu Duiliu, Tănase Scatiul, roman, 259-260.	
Zamfirescu Mihail, Cânt. și plâng., No. 3. p. II. No. 45.	
* Biografiile oamenilor celebri, 26.	
Povesti de Crăciun, 36.	
Minunile Universului, vol. I. 67.	
Minunile Universului, Istoria naturală, vol. II. 68.	
Minunile Universului, Omul și org. sale. vol. III. 69.	
Biografiile mamelor celebre, 123.	
Carmen Sylva, Ullranda, dramă, 275.	
Racine Atalia și T. Banville, sărutarea trad. în versuri de H. Lecca, 276.	
Gorki, Asilul de noapte, 277.	
Eminescu, Povești și nuvele, 278-279.	
Dumas-Fiul, Damă cu cameli (roman), 280-282.	
Alexandri, Fântâna Blanduziei. 283.	
Schakespeare, Femeia îndărătnică, trad. în versuri de Haralamb G. Lecca, 284.	
Coșbuc, Antologia Sanscrită, 285.	
Octavian Goga, poezii (premiat de Academia Română), 286-287.	
Ibsen, un dușman al poporului. 288.	

Istoria Românilor Bănățeni

de

Dr. Theol. GEORGE POPOVICIU
protopresbiter ort. român și deputat dietal în Lugoj.

Se estinde pe 424 pagini, format 80 mare, prețul original 6 cor., redus 4 cor.

La cărțile până în valoare de 50 fil., 5 fil., iar dela 50 fil. în sus 10—20 fil. sunt a se alătura pentru porto postal. Pentru trimiterea recomandată plus 25 fil.